

Frankfurt, 27 augustus 2002

Beste vrienden, geachte collega's, burgers en bestuurders van de stad Frankfurt,

In het licht van de recente ontwikkelingen, wil ik bij deze gelegenheid graag mijn dankbaarheid uitdrukken voor de aanmoedigingen die ik, op welke manier ook, heb ontvangen vanop het thuisfront en vanuit elk deel van de wereld.

De voorbije achttien jaar heeft de stad Frankfurt de ontwikkeling van het Ballett Frankfurt op een onwrikbare en genereuze wijze ondersteund. Ik ben blij als cultureel ambassadeur te hebben gediend, en heb geprobeerd wereldwijd te tonen wat het verregaande engagement van deze stad ten aanzien van de podiumkunsten kon betekenen. Het engagement van de stad Frankfurt heeft de evolutie van mijn denkwerk tot op een punt gebracht dat in de meeste wereldsteden moeilijk of zelfs onmogelijk was geweest.

De afgelopen jaren heb ik gemerkt dat mijn perceptie van het veld waarin ik actief ben, veranderd is. Het gevolg hiervan is een zeer specifieke professionele gerichtheid, die niet geheel samenvalt met mijn huidige positie als directeur van een grote openbare instelling. Als kunstenaar heb ik het gevoel dat het inconsequent zou zijn om dit persoonlijke en specifieke doel op langere termijn in deze omgeving na te streven.

Het introduceren van methodes die de regels en de grenzen van de perceptie schetsen, is essentieel in de artistieke praktijk. Vandaag voel ik sterk aan dat mijn eigen methodologische evolutie best minder zou zijn ingebed in een politieke praktijk die, en dat is begrijpelijk, voor de uitdaging staat een aantal descriptieve basismodellen op te stellen voor een cultuurpolitiek die op een accurate manier becijferd kan worden. Het is uiterst moeilijk, misschien zelfs onmogelijk, de vele intrinsieke waarden die typisch zijn voor de kunst, objectief te vertalen in en te reduceren tot termen van winst, die de artistieke relevantie uitlegt in politieke modellen van cultureel welzijn. Simpel uitgedrukt, wens ik een onafhankelijker organisatorische koers te volgen. Maar ik moet toegeven dat het moeilijk is om mijn oeuvre, mijn levenswerk, achter te laten.

Ik wens in het bijzonder mijn diepste en oprechte dankbaarheid te betonen jegens de burgers van Frankfurt, die zich op een nooit aflatende en intense manier hebben gewijd aan de opbouw en aan de ontwikkeling op lange termijn van die buitengewone eenheid die het publiek van het Ballett Frankfurt vormt. Het oeuvre werd eerst en vooral geconcipieerd voor u; u hebt de richting bepaald waarin de artistieke doelstellingen van dit instituut zich hebben ontwikkeld. Ik dank u voor uw uitzonderlijke strengheid en gevoeligheid.

Met de meeste hoogachting,
William Forsythe

Vertaald door Peter Anthonissen

meeste Duitse gemeenten, onder een extreme consolideringsdruk. Het landschap van Duitse stadstheaters, het dichtste netwerk ter wereld, is in een diepe structurele crisis geraakt. De redenen daarvoor zijn talrijk en divers. Eén fenomeen vindt men echter bij haast alle theaters terug: zij hebben in de loop der decennia een gigantisch waterhoofd aan administratie ontwikkeld, een gemeentelijk ambtenarencorps dat geen enkele politicus zal durven ontslaan, omwille van zijn machtige lobby. Ook bij het technisch personeel ontstaan er omwille van het grote (door de vakbonden gedekte) gebrek aan flexibiliteit immense verliesposten. Met de herstructurering tot zelfstandige 'GmbH's' (te vergelijken met BVBA's, nvdr) proberen stadstheaters her en der ten minste enkele van deze problemen onder controle te krijgen, maar in Frankfurt loopt elke poging tot hervorming sinds jaren steeds weer op de klippen wegens de onwrikbare positie van de vakbonden en het onophoudelijke gekibbel in de politiek. Daarom zou men kunnen denken dat het 'geval Forsythe' perfect past in het rijtje van Tom Stromberg in Hamburg, Christoph Marthaler in Zürich, Amélie Niermeyer in Freiburg, de drie opera's in Berlijn enzovoort. Maar uitgerekend bij het Ballett Frankfurt kunnen de financiële en structurele argumenten makkelijk gerelativeerd worden. Onder de streep blijft er immers niet veel meer over na aftrek van alle blijvende kosten (bvb. voor de centrale diensten van de stedelijke podia, waarin het aandeel van het Ballett Frankfurt door de andere huizen moest worden overgenomen), van alle verder lopende contracten (enkele dansers kunnen niet ontslagen worden) en van de hoge eigen inkomsten door de wereldwijde tournees.

Zo blijkt hier nog veel duidelijker, wat elders evengoed geldt: bij het opdoeken van het Ballett Frankfurt verbergt zich achter een besparing eigenlijk een conservatieve poging om de klok terug te draaien. Sinds enige tijd hoeft geen enkele cultuurpoliticus zich nog te schamen, als hij/zij onverhopen opnieuw om klassiek, museum ballet vraagt. Kunst moet mooi zijn, mag geen ongemakken veroorzaken, en moet passen bij een elegante soirée-garderobe. Overal in de Duitse landstreken staat onwetendheid opnieuw *chique* – en niet alleen bij politici. Als iemand vanuit het publiek na amper tien minuten van een theatervoorstelling roept: 'Wil iemand mij dat alstublieft eens uitleggen!' is dat jammer genoeg symptomatisch. Het culturele klimaat is fundamenteel aan het veranderen. Het is dan